

Infoblad dieren en hun omgeving

Dieren en hun omgeving

Het lijkt zo vanzelfsprekend; om ons heen vliegen, lopen, kruipen en zwemmen dieren rond met verschillende vormen, kleuren, groottes, geluiden, levenswijzes, etcetera. Je kunt het zo gek niet bedenken of het komt voor in het dierenrijk. We denken er eigenlijk niet bij na, maar waarom hebben al die verschillende dieren al die verschillende eigenschappen... wat is het nut ervan?

Als je kijkt naar het gebit van honden zie je dat de kiezen scherp en puntig zijn. deze 'knipkiezen' heeft een hond, omdat een hond een carnivoor (vleeseter) is. Zoals je vast wel weet eet een geit gras en om gras stuk te krijgen heeft een geit juist weer platte kiezen nodig. Met deze 'plooi kiezen' kan de geit het gras fijnmalen.

Een vogel heeft geen gebit maar een snavel. Bij de Kinikini herken je duidelijk de kromme haak. Deze haak is nodig om vlees van zijn prooi af te scheuren. Aan de snavel zie je dus gelijk dat de Kinikini een carnivoor is.

Je moet erg goed kijken om hem te kunnen zien, maar op curacao leeft ook de sprinkhaan, met zijn perfecte schutkleur en vorm valt hij niet op tussen de bladeren. En als wij hem niet goed kunnen zien, moet ook een roofdier zoals

een Pegapega grandi (Grote Gekko) moeite doen om hem te vinden. Erg nuttig dus om niet op te vallen.

Meer informatie van de afdeling NME (Natuur en Milieu Educatie) van Carmabi is te vinden op:

Website: www.carmabi-educatie.org
Facebook: [carmabi NME education](https://www.facebook.com/carmabi.NME.education)
Instagram: [carmabi nme](https://www.instagram.com/carmabi.nme)

In dit infoblad gaan we meer interessante aanpassingen van dieren aan hun omgeving zien.

Infoblad dieren en hun omgeving

Schelpen en stekels

In de natuur is het 'eten of gegeten worden'. Dieren moeten zichzelf beschermen tegen roofdieren. En dieren hebben daar slimme oplossingen voor! Kijk maar naar de onderstaande voorbeelden.

In zee hebben schelpdieren een goede bescherming door hun schelp. Zo moet een inktvis wel heel erg zijn best doen om de schelp van een oester open te krijgen.

De Karkó is een slak met een schelp (huisje) op zijn rug die bescherming biedt.

De heremietkreeft (Soldachi) gebruikt zelfs een lege schelp als bescherming.

Een andere manier om jezelf te beschermen is het hebben van stekels. Als je regelmatig zwemt heb je vast weleens pijnlijke kennis gemaakt met de zee-egel. Een roofdier moet

wel erg veel honger hebben om een zee-egel proberen te vangen.

Ook al is ons eiland vrij droog, komen er op het land ook slakken voor. Het Bijenkorfje (Kokolishi) is zelfs endemisch. Endemisch betekent dat het organisme nergens anders voorkomt. In de droge periode kunnen ze maanden overleven door zich af te sluiten. Als het regent en vochtig is, eten ze algen van de rotsen en boomstammen. Voor vogels zoals de Troepiaal is het moeilijk de schelp (het huisje) van de Kokolishi kapot te maken om het slakje te kunnen eten.

Infoblad dieren en hun omgeving

Mimicry

Op ons eiland kom je een aantal dieren tegen die proberen te lijken op iets anders dan ze zelf zijn. Een handige tactiek om te overleven, want in de evolutie geldt 'Survival of the fittest'. Dit betekent niet het overleven van de sterkste, maar het overleven van de best aangepaste. En deze voorbeelden laten zien dat ze perfect aangepast zijn.

De Vieroog Vlindervis heeft een zwarte vlek met een witte rand op het achterlijf. Het lijkt net een oog. Een roofvis zwemt naar het nepoog, zodat het dezelfde kant opzwemt en bij de kop kan grijpen. Maar de Vieroog Vlindervis zwemt de andere kant op en kan zo ontsnappen.

Ook op het land hebben we een voorbeeld van een nepoog. De vlinder 'Bokkenoog' is een prooidier voor diverse vogels. Maar als een vogel het lekkere hapje wil vangen om op te eten, opent de vlinder zijn vleugels. De vogel schrikt van de grote ogen en de vlinder heeft tijd om weg te vliegen.

Sprinkhanen zijn er in verschillende groottes, kleuren en vormen. De groene sprinkhaan is niet alleen groen, maar met zijn platte lichaam lijkt hij net op een blad. En roofdieren eten sprinkhanen en geen bladeren. Een prachtig voorbeeld van mimicry.

De Hengelvis ziet eruit als een stuk Spons en valt zo niet op. Daarnaast heeft de Hengelvis een 'hengel' boven hun bek met aan het einde een stukje wat lijkt op een wormpje. Visjes die denken een wormpje te kunnen eten zwemmen ernaar toe, maar worden dan zelf opgegeten. De Hengelvis lijkt zo uit een tekenfilm te komen, maar hij komt echt voor in onze zee.

Infoblad dieren en hun omgeving

Schutkleur

Het Curacaos Konijntje en de Leguaan zijn prooidieren voor diverse dieren. Zeker roofvogels zoals de Kinikini lusten wel zo'n lekkere hap. Maar het valt niet mee om ze te vinden, zoals je op de foto's ziet. En zo zijn prooidieren en roofdieren constant bezig met een 'kat-en-muis-spel'.

Maar ook onder water gebruiken dieren schutkleur. De Trompetvis heeft een schutkleur om niet op te vallen. Deze vis is juist een roofdier en gebruikt schutkleur om dicht bij zijn prooi te komen. Zijn kleur en het rare lange lichaam geeft hem een perfecte camouflage.

De Pauwenoogschol zwemt zijn hele leven op zijn zij. Doordoor beweegt hij als een platte schijf. Eén oog groeit

zelfs naar de andere kant, zodat beide ogen aan de bovenkant zitten.

Doordat hij nu zo plat is kan hij zich ingraven in de zandbodem en zijn kleur zelfs aanpassen aan de kleur van de bodem. Als roofdier is hij nu onzichtbaar voor kleine visjes en garnalen.

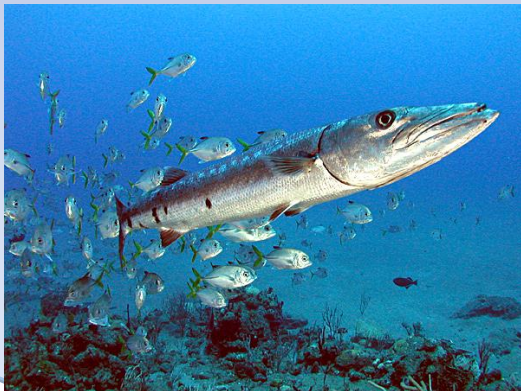
Infoblad dieren en hun omgeving

Bijzondere vissen..

Wist je dat...?

... vissen hebben vaak een witte onderkant en een kleurtje aan de bovenkant van hun lichaam. Dit lijkt misschien een onbelangrijk detail, maar is het niet.

Als een dier van onderaf naar de vis naar boven kijkt, naar het wateroppervlak is de witte onderkant een goede schutkleur. Als je in het water naar boven kijkt zie je namelijk vooral licht. Als een dier van bovenaf op de vis kijkt is het kleurtje een schutkleur want je ziet de bodem van de zee.

Een egelvis (Djindja) kan zich bij gevaar opblazen met water als een ballon en zijn stekels gaan naar buiten staan. Het roofdier kan deze grote bal niet in zijn bek krijgen.

Je ziet dus dat je niet groot en sterk hoeft te zijn om te overleven.

In de zee rond Curaçao komt ook de Koffervis voor. De bewegingen van de vis zijn langzaam, 'houterig' en stijf. Dit komt omdat de Koffervis een soort van hard harnas heeft van platen. Door dit pantser is hij te hard voor roofvissen. Als roofvissen toch proberen de Koffervis te pakken, heeft dit dier ook nog gif uit klieren in de huid. Dan laat de roofvis zeker de Koffervis los.

Infoblad dieren en hun omgeving

Felle kleuren

Niet alle dieren proberen met schutkleuren onzichtbaar te blijven. Sommige dieren hebben juist erg opvallende kleuren en vormen. Vaak willen deze dieren tegen hun omgeving zeggen: "pas op, kijk uit, ik ben gevaarlijk of giftig".

De Papierwesp (Maribomba) heeft opvallende zwart/ gele kleuren. Hiermee willen ze duidelijk zeggen dat ze gevaarlijk kunnen steken, dus maak ons niet boos. En als je een Maribomba ziet hoef je ook niet snel na te denken: "wegwezen hier!".

En wat dacht je van onze exoot de Lionfish. Een exoot is een dier die hier van nature niet voorkomt. De Lionfish komt sinds een aantal Jaren in onze zee voor. Hij is nergens bang voor, heeft opvallende vormen en kleuren. Hij hoeft ook niet bang te zijn want in zijn stekelvinnen zit gif. Een roofdier weet na een keer proberen dat hij nooit meer een

Lionfish moet willen opeten.

Veel vogels hebben prachtige kleuren en die vallen ook erg op. Roofdieren zien ze ook dus moeten ze in de buurt blijven van struiken en bomen om te kunnen schuilen als dat nodig is. De mooie kleuren hebben ze nodig om soortgenoten te imponeren (to show off). Zo moeten ze mannetjes uit hun territorium jagen en vrouwtjes lokken om te kunnen voortplanten. Dat ze door hun mooie opvallende kleuren meer opvallen bij roofdieren is dus een nadeel. Maar elk nadeel heeft een voordeel!

Meer weten?

De dieren die we hier hebben besproken zijn maar een paar voorbeelden van onze prachtige natuur. Als je zelf goed om je heen kijkt naar planten en dieren zie je zelf hoe mooi ze zijn. Zo zijn insecten meestal niet de meest populaire dieren bij mensen, maar als je deze met een vergrootglas/ loep bekijkt zijn ook deze dieren prachtig. En lees ook ons infoblad over het rijk der dieren voor meer informatie!